בְּאֵר הַגּוֹלָה עד: הֲלָכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קעב קעג קעד

ג שָׁם בַּגְּמָרָא. והרא״ש פרק ג׳ שאכלו (פ״ז סי׳ נג) וכן דברי הרמב״ם פרק ח׳ מהלכות ברכות (ה״ט): ב [ג]שָׁכַח וְהִכְנִיס אוֹכְלִין לְתוֹךְ פִּיו בְּלֹא בְּרָכָה, אִם הוּא דָּבָר (ו) שֶׁאֵינוֹ נִמְאָס אִם יִפְלְטֵנּוּ, (ז) יִפְלְטֶנּוּ (ג) וִיבָרֵךְ עָלָיו. וְאִם הוּא (ח) דָּבָר שֶׁנִּמְאָס, מְסַלְּקוֹ לְצַד אַחֵר וּמְבָרֵךְ:

קעג דִּין מַיִם אֲמְצָעִים. ובו ג׳ סְעִיפִים:

א חֻלִּין ק״ה (ע״ב). ב טוּר בְּשֵׁם הָרא״ש מִגְּמָרָא דְּפֶסָחִים ע״ו (ע״ב). ג אֲרוּחוֹת חַיִּים (הל׳ נט״י סי׳ לא) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד.

א [א]מַיִם אֲמְצָעִים, (א) רְשׁוּת. וְהֵנִי מִלֵּי בֵּין תַּבְשִׁיל לְתַבְשִׁיל, אֲבָל בֵּין תַּבְשִׁיל לִגְבִינָה, חוֹצָה (ב) (עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט (ס״ג)): ב [ב]בֵּין בָּשָׂר לָדָגִים חוֹצָה לְטַל, מְשׁוּם דְּקָשֶׁה (ג) לְדָבָר (ד) [א] אַחֵר, וַחֲמִירָא סַכַּנְתָּא מֵאִסּוּרָא (ד) (וְעַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קט״ז (ס״ג)): ג [ג]כָּל הַדְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בָּאַחֲרוֹנִים (ה) נוֹהֲגִים בָּאֲמְצָעִיים, (ו) בֵּין לְהָקֵל * בֵּין לְהַחְמִיר, חוּץ מֵהָסַח הַדַּעַת (ז) שֶׁפּוֹסֵל בָּאֲמְצָעִיים מִפְּנֵי שֶׁעַדַיִן רוֹצֶה לֶאֱכֹל וְיָדָיו צְרִיכִים שְׁמוּר. וְחוּץ מִנִּגּוּב הַיָּדַיִם, (ח) שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים נִגּוּב בָּרְאשׁוֹנִים. הַגָּהָה: וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים (ט) דַּוְקָא מַיִם מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאַחֲרוֹנִים, כְּדִלְקַמָּן סִימָן קפ״א (ס״ט) (בית יוסף (ד״ה כתוב) בשם ארחות חיים (סי׳ ל)):

קעד דִּין בִּרְכַּת הַיַּיִן בִּסְעוּדָה. ובו ח׳ סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת מ״א (ע״ב).

א [א]יַּיִן שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה מְבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, (א) וְאֵין הַפַּת פּוֹטְרוֹ:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

חַגִּינָה דַּף כ״ה (ע״א ד״ה אהל), עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁהַסּוּמָךְ עַל דַּעַת ב״ח (ס״ב) לֹא הִפְסִיד אֲפִלּוּ בְּיוֹשֵׁב בְּקַרוֹן וַאֲרִגְּזוּ קָטָן רַק שֶׁאֵינוֹ כְּלָיִן, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ בְּאַרְגְּזוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים עִם הַפְּפָרִים בְּיוֹשֵׁב בְּקַרוֹן וַאֲרִגְּזוּ קָטָן רַק שֶׁאֵינוֹ כְּלָיִן, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ בְּאַרְגְּזוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים עִם הַפְּפָרִים שֶׁאֵז אֵין הָאַרְגְּזוּ בָּטֵל לְגַבֵּי הַפְּפָרִים, וּכְעֵין שֶׁכָּתַב רַשׁ״י בִּבְרָכוֹת דַּף כ״ג עַמּוּד א׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אֶלָּא, וּבְסֵפֶר תּוֹרָה יֵשׁ לְהַחְמִיר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּתִשְׁבֹּתִ אוֹהֶל יַעֲקֹב (סי׳ א־ב) הַבַּאתִי לְעֵיל בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סִימָן מ׳ (סק״ה) עַיֵּן שָׁם:

ב [א] אַחֵר. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט (סק״ו) מַה שֶּׁכָּתַב עַל דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (תורת הבית הקצר בית ו שער ה) שֶׁאֵין צָרִיךְ כְּלִי לְטַל לְתוֹכוֹ, וּבָחַכְתִּי עֲבִי סִימָן נ״ה הַשִּׁיג עָלָיו. וְכֵן הָרַשְׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ י) הֵבִין בְּהָרַשְׁבָּ״א כִּפְרִי חָדָשׁ, וְהִשִּׁיג עָלָיו בְּאֵלָיָה רַבָּה (סק״ו) שֶׁהַכַּוָּנָה שֶׁאֵין צָרִיךְ כְּלִי לְטַל מִמָּנּוּ, עַיֵּן שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתוּב בַּהַגָּ״ה צְרִיכִים מַיִם דַּוְקָא, עַיֵּן בְּתוֹרַת חַטָּאת כְּלָל ע״ז (דין ו) וּבְמִנְחַת יַעֲקֹב שָׁם (אות טז), וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ק יב) כָּתַב לְיַשֵּׁב הָאַחֲרוֹנִים:

בַּאֲר הַגּוֹלָה

קָטָן ב׳, **וּשְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים לֹא הִזְכִּירוּ דְּבָרָיו, וְעַל כֵּן הַמַּקֵל בָּזֶה אֵין לְמְחוֹת בְּיָדוֹ:**

ג * **בֵּין לְהַחְמִיר.** כָּתְבוּ הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים שֶׁאֵין נוֹטְלִין עַל גַּבֵּי קַרְקַע כְּמַיִם **אַחֲרוֹנִים,** (הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וְהַחָכָם צְבִי (סי׳ נה) וְהַפְּרִישָׁה בְּסִימָן קפ״א (דרישה סק״ד) וְהַבְּרָכֵי יוֹסֵף (סק״א) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגיבורים סק״א), דְּלֹא כְּרַשְׁ״ל (חולין פ״ח סי׳ י) וּפְרִי חָדָשׁ (יו״ד סי׳ פט סק״ו)], **אֲבָל בִּכְרֵי מִגְדִּים** יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ״ט סָעִיף קָטָן י׳ בְּשֵׁם תְּפֶרֶת דַּעַת **פָּסַק לְהָקֵל:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִם שָׁתָה כְּשִׁעוּר, וְכֵן הַסְּכִים (ו) הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): ב (ו) **שֶׁאֵינוֹ נִמְאָס.** כְּגוֹן (ז) פּוֹלִין וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁהֵם קָשִׁים: (ז) **יִפְלְטֶנּוּ וִיבָרֵךְ עָלָיו.** כְּדֵי שֶׁיֵּהָא פִּיו רֵיקָן בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה, דִּכְתִיב (תהלים עא ח) יִמָּלֵא פִי תְהִלָּתֶךָ׳ [גְּמָרָא (ברכות נא.)]. וְכָתַב הָאֶשְׁכּוֹל (ח״א סי׳ יח) מֵהָא שְׁמָעִינַן, מַאן דִּמְבָרֵךְ בָּרְכָה צְרִיכָה לְבָרֵךְ מְלֹא פּוּמֵיהּ וְלֹא לְגַמְגֵּם: (ח) **דָּבָר שֶׁנִּמְאָס.** כְּגוֹן (ט) תּוּתִים וַעֲנָבִים:

דֵּעָה סִימָן פ״ט. סָעִיף ג׳, וְשָׁם נִתְבָּאֵר בְּהַגָּ״ה דִּלְפִי מִנְהָגֵנוּ יֵשׁ לִטֹּל יָדָיו אֲפִלּוּ בֵּין תַּבְשִׁיל שֶׁל גְּבִינָה לְתַבְשִׁיל שֶׁל בָּשָׂר שֶׁאַחֲרָיו אִם נוֹגֵעַ בָּהֶם בְּיָדָיו, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת אֶלָּא בְּשִׁשָּׁנֵי הַתַּבְשִׁילִין שָׁוִין: ב (ג) **לְדָבָר אַחֵר.** צְרִיכִים נִגּוּב. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) שֶׁכָּתַב דְּאָפְשָׁר דִּבְזַמֵּנֵנוּ אֵין סַכָּנָה כָּל כָּךְ, דִּכְבָמֶה דְּבָרִים נִשְׁתַּנּוּ הַטְּבָעִים, עַיֵּן שָׁם: (ד) **וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קט״ז.** וְשָׁם נִתְבָּאֵר בְּהַגָּ״ה דִּמְנָהֲגֵנוּ שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לָזֶה, וְסֵיּם דְּמִכָּל מָקוֹם (ג) יֵשׁ לָאֶכֹל דָּבָר בֵּינֵיהֶם וְלִשְׁתּוֹת, דְּהָוֵי קִנּוּחַ וְהַדָּחָה: ג (ה) **נוֹהֲגִים בָּאֲמְצָעִיים.** הַיְינוּ (ג) שֶׁבֵּין תַּבְשִׁיל לִגְבִינָה: (ו) **בֵּין לְהָקֵל.** הַיְינוּ (ד) שֶׁאֵין צָרִיךְ נְטִילָה בִּכְלִי, וְגַם רַק עַד פֶּרֶק הַשֵּׁנִי, וְגַם אֵין חֲצִיצָה מְעַכֶּבֶת בָּהֶם בְּדִיעֲבַד: (ז) **שֶׁפּוֹסֵל בָּאֲמְצָעִיים.** אֵין הַכַּוָּנָה שֶׁאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ לְאַחַר שֶׁהִטִּיל לָאֲמְצָעִיים נִבְטַל נְטִילַת הָאֲמְצָעִיים, דְּמַאי אִיכְפַּת לָן בְּהָסַח דַּעְתּוֹ, הֲרֵי עַל כָּל פָּנִים יָדָיו נְקִיּוֹת מִגְּבִינָה, אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִשְּׁמִירַת יָדָיו נִבְטַל נְטִילָה רִאשׁוֹנָה דְּמַיִם רִאשׁוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת דְּהָסַח הַדַּעַת מְשַׁמֵּרֶת יָדָיו פּוֹסֵל הַנְּטִילָה, וּמִלְּתָא דְּפִשִׁיטָא הוּא וְלֹא נָקַט לָהּ אֶלָּא מְשׁוּם דְּהָשְׁוָה לָהּ בְּכָל דָּבָר לְמַיִם אַחֲרוֹנִים, וּבְמַיִם אַחֲרוֹנִים לְאַחַר שֶׁנָּטַל לֹא אִיכְפַּת לָן בְּהָסַח הַדַּעַת, שֶׁהֲרֵי לֹא יֹאכַל יוֹתֵר, לְהָכִי קָאָמַר דִּבְנְטִילָה לָאֲמְצָעִיים אֵינוֹ כֵּן, דְּאַף שֶׁהִטִּיל לָאֲמְצָעִיים אַף עַל פִּי כֵן אֵינוֹ רַשַּׁאי לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִנְּטִילָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁהֲרֵי יֹאכַל עוֹד: (ח) **שֶׁאֲמְצָעִיים צְרִיכִים נִגּוּב.** דְּיֵשׁ בּוֹ (ה) מְשׁוּם מְאוּס אִם יֹאכַל בְּלִי נִגּוּב: (ט) **דַּוְקָא מַיִם.** שֶׁשְּׁאָר מַשְׁקִין מִתּוֹךְ שֶׁהֵם עַצְמָן שְׁמָנִים (ו) אֵינָם מְנַקִּים אֶת הַשּׁוּמָן וְהַמַּאֲכָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאֲחַרוֹנִים שֶׁאֵינָם בָּאִים רַק לְהַעֲבִיר הַזֻּהֲמָא מִיָּדַיִם אֲפִלּוּ מַשְׁקִין מַעֲבִירִין הַזֻּהֲמָא. וְרַשַׁ״ל (ישׁ״ש חולין פ״ח סי׳ י) מֵקֵל דְּמָתַר בְּשָׁאר מַשְׁקִין, (ו) אֲבָל כַּמָּה אַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ לְהַרְמַ״א:

א (א) **וְאֵין הַפַּת פּוֹטְרוֹ.** הַיְינוּ אַף עַל פִּי שֶׁשּׂוֹתָה (ו) לִשְׂרוֹת הָאֲכִילָה שֶׁבְּמֵעָיו (ז) וַהֲרֵי זֶה כִּדְבָרִים הַבָּאִים מֵחֲמַת הַסְּעוּדָה תּוֹךְ הַסְּעוּדָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) עַיֵּן שָׁם שֶׁהֵבִיא עוֹד רִאשׁוֹנִים דִּסְבִירָא לְהוּ כְּדַעַת רִאשׁוֹנָה: ב (ו) רַמְבַּ״ם (פ״ח הי״ב): (ז) רַמְבַּ״ם (שם):

א (ו) לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ג): ב (ג) **וּבְחָכְמַת אָדָם** כְּלָל ס״ח (ס״א) **כָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: יֵשׁ נוֹהֲגִין לִרְחֹץ יְדֵיהֶם בֵּין בָּשָׂר וְדָגִים, אֲבָל אֵין מִן הַצֹּרֶךְ, וּמִכָּל מָקוֹם יִשְׁתֶּה דְּבָר בֵּינֵיהֶם שֶׁלֹּא לְאָכְלָם יַחַד. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:** ג (ג) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בספר א״ח) בְּשֵׁם רַאֲבַ״ד (תמים דעים סי׳ סז): (ד) אַחֲרוֹנִים: (ה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּתְשׁוּבַת חֲכַם צְבִי סִימָן נ״ה: (ז) שׁ״ך בְּיוֹרֶה דֵּעָה פ״ט (סק״י) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וְחָכָם צְבִי (סי׳ נה) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגיבורים סק״א) וְחָכְמַת אָדָם (כלל מ סי״ב): (ח) רַשַׁ״ל (פ״ו סי׳ כה):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah